

ROZSZCZEP WARGI I/LUB PODNIEBIENIA – ZALECENIA

- Noworodki z częściowym lub całkowitym rozszczepem wargi górnej, szczęki i/lub podniebienia powinny być karmione smoczkiem specjalistycznym z ewentualnym zastosowaniem płytki podniebiennej.

- Dziecko z rozległym rozszczepem wargi i podniebienia często nie może być karmione piersią, ale powinno być karmione ściągniętym wcześniej pokarmem matki. Ze względu na otwarte połączenie jamy nosowej z jamą ustną, niemowlę nie umie prawidłowo ssać, może też mieć poważne problemy z pobieraniem pokarmu. Należy je karmić z butelki przez odpowiedni smoczek. Powinien on być dostatecznie długi, szeroki, spłaszczony tak jakby naśladował płytkę podniebienną, osłaniający szczelinę rozszczepu, elastyczny. Nie należy stosować smoczków twardych z uwagi na możliwość wystąpienia odleżyn okolicy rozszczepu i przesunięcia kości szczęk, co może przyczynić się do obniżenia efektu pooperacyjnego.

- Aby zapewnić dziecku możliwy komfort pobierania pokarmu, istotna jest wielkość otworu przepływowego w smoczku do karmienia oraz sposób jego wykonania (patrz instrukcja zawarta w opakowaniu), po ocenie przebiegu rozszczepu przez chirurga, zawsze po stronie gdzie występuje ciągłość tkanek, nigdy na wierzchołku jeżeli rozszczep przebiega centralnie, wzdłuż przegrody nosa lub w miejscu występowania szczeliny rozszczepu. Czasem należy rozważyć wykonanie dwóch mniejszych otworów po bokach smoczka lub tylko po jednej stronie, przeciwnej niż przebieg rozszczepu.

- Jeżeli u dzieci przedwcześnie urodzonych lub z niską masą urodzeniową występują problemy podczas karmienia smoczkiem specjalistycznym (małe usta, następstwa wcześniactwa), należy rozważyć zastosowanie standardowego smoczka do karmienia, ale w rozmiarze 2 (powyżej 6 m-ca) z otworem przepływowym do płynów i wykonać dodatkowe otwory po bokach. Uważnie obserwować dziecko jak sobie radzi podczas karmienia

- Należy zwracać uwagę na odpowiednią pozycję w czasie karmienia. Matka powinna trzymać niemowlę prawie pionowo, lekko skośnie i cały czas patrzeć, czy dziecko przełyka pokarm i nie krztusi się. Smoczka nie powinno się wkładać w szczelinę rozszczepu, lecz podkładać go pod mniejszą część szczęki, górna szczęka powinna być punktem podparcia dla smoczka podczas karmienia. Zaleca się jednoczesne podtrzymywanie żuchwy. Jeżeli dziecko nadmiernie cofa język, dławii się, mleko wydostaje się przez nos, należy przerwać karmienie wyjąć smoczek z buzi, poczekać, aż dziecko przełknie pokarm znajdujący się w jamie ustnej. Nie powinno się zmuszać niemowlęcia do ssania, jeżeli płacze i wzdriega się przed włożeniem smoczka, trzeba je uspokoić i ponowić próbę.

- Noworodki z całkowitym rozszczepem wargi górnej, szczęki i podniebienia powinny być karmione przez smoczek specjalistyczny, z zastosowaniem płytki podniebiennej, wykonanej indywidualnie. Często brak płytki podniebiennej obniża skuteczność zastosowania smoczka specjalistycznego. Takie płytki wykonuje się w zakładach ortodoncji. Ułatwiają one karmienie i jednocześnie wpływają korzystnie na rozwój i kształtowanie się rozszczepionej szczęki. Dzieci z rozszczepami w okolicy jamy ustnej należy jak najwcześniej przyzwyczajać do podawania pokarmów łyżeczką, gdyż smoczek niekorzystnie rozszerza szczelinę rozszczepu, może znacznie popsuć końcowy efekt pooperacyjny.

- Aby nie pogłębiać przemieszczeń kości, do momentu zagojenia ran pooperacyjnych i uzyskania optymalnej motoryki jamy ustnej, nie należy stosować twardych smoczków uspokajających, a nawet rozważyć zasadność ich zastosowania w ogóle. Poleca się natomiast wykonywanie przez matkę masażu wargi górnej, języka (język z uwagi na ograniczone podparcie podniebienia, przyjmuje wygórowaną pozycję spoczynkową, należy go głaskać w kierunku wierzchołka, sprowadzając delikatnie w dół jamy ustnej), masażu wewnętrznych stron policzków, kilka razy dziennie, w ustalonych porach (nigdy po jedzeniu, kiedy dziecko płacze). Sposób wykonywania masażu powinien pokazać specjalista w dziedzinie logopedii, ortodoncji, należy skonsultować dziecko możliwie jak najszybciej po urodzeniu. Systematycznie wykonywane ćwiczenia korzystnie wpływają na przygotowanie dziecka do zabiegu operacyjnego.

- Należy zadbać o prawidłowe ułożenie dziecka w łóżeczku: unikać płasko na wznak, rzadko na brzuszku, należy układać dziecko na lewym lub prawym boku, głowa powinna leżeć nieco wyżej niż tułów. Taka pozycja ma szczególne znaczenie po karmieniu, ponieważ zapobiega „ulewaniu się” pokarmu, sprzyja prawidłowemu ułożeniu kości szczęk, języka. Pomimo zaistniałej sytuacji, która jest przecież przejściowa, należy kształtować u dziecka prawidłowe odruchy i przyzwyczajenia. Ma to ogromne znaczenie dla prawidłowego pobieraniu pokarmów, późniejszego gryzienia, żucia, połykania, kształtowania całego ciała, porostu uzębienia i mowy.

- Dzieci z rozszczepem wargi i/lub podniebienia (z wyjątkiem nielicznych przypadków, kiedy towarzyszą rozszczepowi inne wady wrodzone), odpowiednio karmione i pielęgnowane pod staranną opieką rodziny i lekarską rozwijają się prawidłowo. Szczególnie ważne jest zapewnienie dziecku dostatecznej podaży witamin, a zwłaszcza witaminy D, gdyż jej niedobory mogą w przyszłości spowodować niedostateczne uwapnienie zębów mlecznych, a potem stałych.

- Przy pielęgnacji dziecka należy zwrócić uwagę na ochronę przed infekcjami. Zachować szczególną higienę rąk osoby karmiącej, jamy ustnej dziecka i akcesoriów do karmienia.

- Z uwagi na brak pełnego zaspokojenia ssania przez dziecko w sposób naturalny, należy je otoczyć troskliwą opieką, przytulać, kołysać, przystawiać do piersi nawet w sposób nieodżywczy. Ma to ogromne znaczenie dla jego dalszego rozwoju emocjonalnego i fizycznego. Pomaga też matce utrzymać laktację w trudnej dla niej sytuacji.

1.

2.

1. Smoczek NUK na rozszczep wargi, nr art.: 107 003

2. Smoczek NUK na rozszczep wargi i/lub podniebienia, nr art.: 107 001

Dla pacjentów opracowała:

Agnieszka Gadzicka – Krajowy Koordynator Medyczny NUK MedicPro

ul. Trakt Brzeski 118, 05-077 Warszawa Wesola, Polska

tel. /faks: 22 773 36 76 (78, 79, 81); kom.: 697 911 131

agnieszka.gadzicka@babyland.com.pl